

УДК 339.5

БОХАН Аліна,

к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин КНТЕУ

ЕКОЛОГІЧНА ДИПЛОМАТІЯ: КОМПРОМІСИ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Досліджено сучасний контекст виявлення можливих компромісів у сфері міжнародної торгівлі в процесі активізації екологічної дипломатії в умовах викликів глобалізації.

Ключові слова: міжнародна торгівля, екологічна дипломатія, інтернаціоналізація економіки, режими міжнародного екологічного управління, глобалізація.

Бохан А. Экологическая дипломатия: компромиссы международной торговли. Исследован современный контекст выявления возможных компромиссов в сфере международной торговли в процессе активизации экологической дипломатии в условиях вызовов глобализации.

Ключевые слова: международная торговля, экологическая дипломатия, интернационализация экономики, режимы международного экологического управления, глобализация.

Постановка проблеми. Глобальний розвиток суспільства в ХХІ ст. осмислюється в різних геополітичних та екологічних контекстах. Адже науково-технічний прогрес у світі досягається з одночасним проявом економічних диспропорцій між країнами, загостренням політичних конфронтацій, збільшенням ресурсного експансіонізму, демографічних дисбалансів та ескалації екологічних конфліктів. З огляду на це, правомірною є думка Е. Морена: «Нині існує підвищена взаємозалежність кожного і всіх – націй, громад, індивідів – на планеті Земля, збільшується культурний симбіоз і змішання в усіх сферах, а розмаїття тримається, незважаючи на уніфікаційні процеси, спрямовані на те, щоб знищити його. Найкращим є те, що загрози і фундаментальні проблеми створюють спільні долі для всього людства... Будь-яка криза несе в собі ризики й шанси» [1].

Унаслідок цього змінюється дипломатичний формат взаємодії між країнами та механізми регуляторної політики в сфері міжнародної торгівлі, що пов'язується з необхідністю: удосконалення режимів міжнародного екологічного управління, екологічного контролю експортно-імпортних потоків, ідентифікації екологічних наслідків експансіонізму, торговельних війн, злочинності, контрабанди. У контексті

суспільної протидії таким екологічним загрозам динаміка функціонування міжнародної торгівлі характеризується ознаками екстернальних та інтернальних імпульсів, прояв яких залежить від узгодженості та ритмічності дій ринкових агентів. Разом з тим, у зарубіжній практиці спостерігається ускладнення екологічної стратифікації. Відсутність єдиної політичної ідеології екологічного спрямування означає радше вертикальну, ніж горизонтальну концентрацію економічних ролей у світовій системі на тлі міждержавних діалогів і міжцивілізаційних протистоянь.

Майбутнє людства постає в умовах посилення ризиків вичерпання природних ресурсів, загострення суперечностей між «центром» і «периферією» світової економіки, зростання глобальної екологічної кризи та ринкової біфуркації. Одночасно з лібералізацією зовнішньоекономічної діяльності виникають нові форми екологічного протекціонізму, що є свідченням прагнень країн до пошуку компромісів через поєднання політичних, економічних, екологічних й безпекових інтересів у сфері міжнародної торгівлі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значимість екологічного вектора активізації міжнародної торгівлі окреслено у ряді наукових праць. Зокрема: А. Мазаракі та А. Філіпенко досліджували розвиток та функціонування глобальних торговельних систем; В. Потапенко, Л. Українець, О. Федунь – екологізацію міжнародної економічної діяльності; К. Блізнецька, М. Копилов, С. Мохаммад, Н. Рогожина – міжнародні режими екологічного управління та безпеки; К. Ботгер, Г. Вінтер – міжнародне торговельне право та охорону довкілля [2–11].

У сучасних дослідженнях проблематики міжнародної торгівлі недостатньо уваги приділено питанням удосконалення практики взаємоприйнятних рішень щодо покращання екологічної ситуації у світі. У зв'язку з цим, використання політики екологічної дипломатії у цій сфері є доцільним з огляду на зменшення торговельних ризиків, суперечностей і конфліктів, що мають свою варіативність залежно від рівня соціально-економічного й екологічного розвитку країн і ступеня їх активності в досягненні консенсусу.

Метою статті є визначення природи компромісів у міжнародній торгівлі в контексті екологічної дипломатії.

Матеріали та методи. Відповідно до мети дослідження застосовано методи макроекономічного аналізу, що значно поглиблюють розуміння нових завдань у розвитку міжнародної торгівлі, виявляють специфіку екологічної ідеологізації та модернізації суспільства. Оперування спеціальними методами систематизує екологічні експоненти у світогосподарських процесах. За результатами системно-структурного аналізу виявлено особливості формування світового економічного порядку через окреслення нового формату екологічних взаємодій господарюючих суб'єктів. Інформаційну базу наукової розвідки з цієї проблематики становлять праці відомих вітчизняних і зарубіжних вчених.

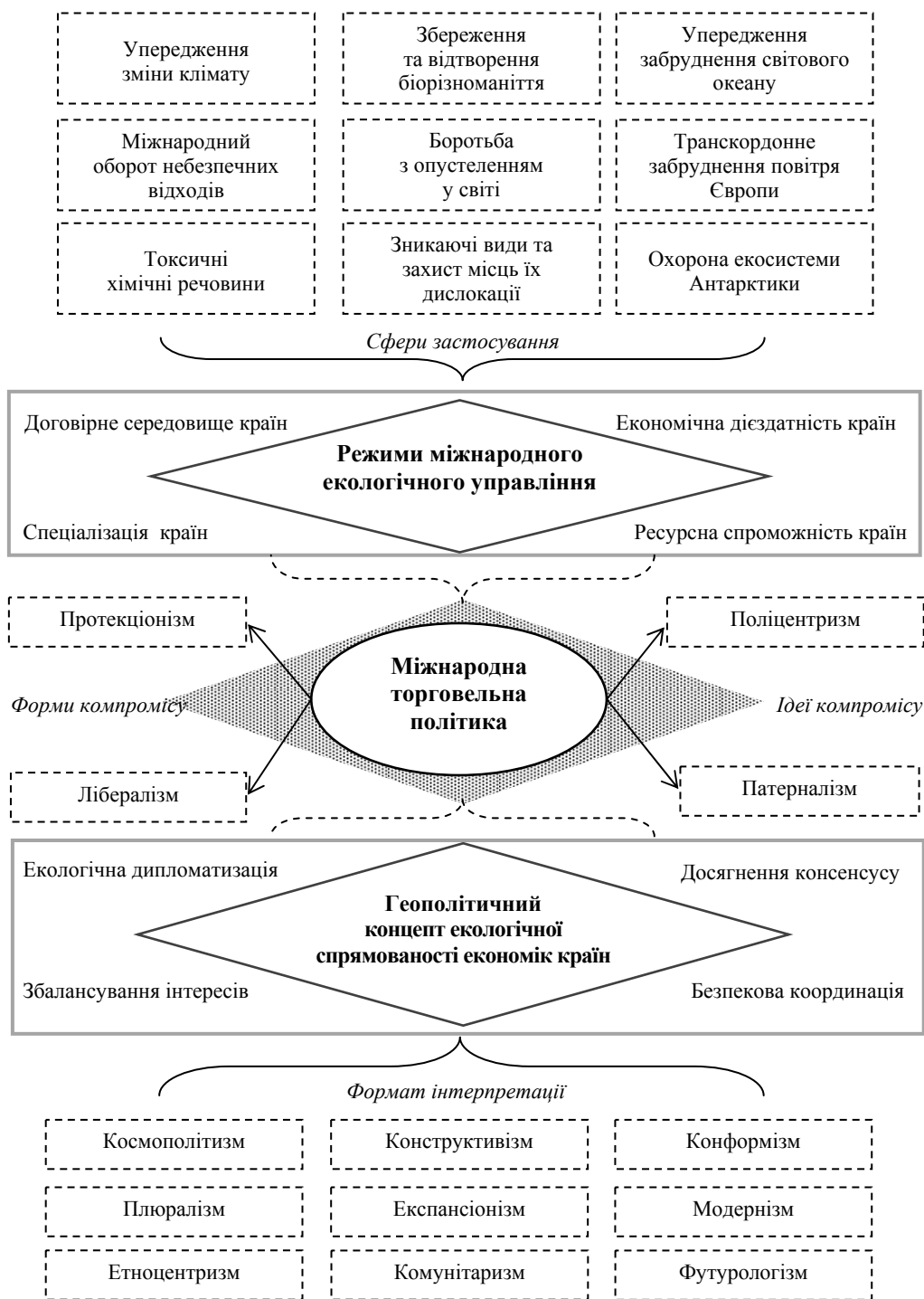
Результати дослідження. Сучасні процеси інтернаціоналізації економік країн базуються на використанні фінансових, енергетичних, природних, екологічних, інноваційних, інвестиційних та інших ресурсів. Водночас, у світі існують «ресурсні парадокси», коли власна забезпеченість мінерально-сировинними ресурсами не є ані завадою для успішного розвитку та економічної модернізації країн, ані їх гарантією від екологічного колапсу. У цьому контексті диверсифікація напрямів розвитку міжнародної торгівлі пов'язується з необхідністю:

- синхронізації економічного і екологічного секторів міжнародної торгівлі; мінімізації екологічного ризику шляхом включення природного капіталу до механізму ціноутворення товарів і послуг;
- екологізації структури національних торговельних комплексів, їх інтеграції у міжнародні та глобальні мережі, включення в інтерактивні контенти;
- формування екологічно спрямованої експортної спеціалізації економіки, інноватизації екологічної індустрії країн;
- впровадження екологічних стандартів і залучення іноземних інвестицій в екологічні проекти та бізнес-концепти;
- стимулювання екологічного вектора торговельних контактів між країнами за умов розширення мережі дипломатичної підтримки та ін.

Однак сама лібералізація міжнародної торгівлі супроводжується проявом зовнішніх ефектів позитивного та негативного характеру, що є наслідком різних екологічних впливів: товарних, технологічних, масштабних, структурних, політичних, інституційних. У зв'язку з цим, у сфері міжнародної торгівлі виникає доцільність виявлення різних *компромісів*, які можуть стосуватися:

- механізмів використання екологічних інструментів у міжнародній торгівлі при вирішенні регіональних, державних, міжнародних і глобальних проблем;
- процесів узгодження національної екологічної політики з правилами Світової організації торгівлі та їх можливе взаємне лімітування;
- правил використання інструментів технологічної безпеки у міжнародній торгівлі для урівноваження стану навколишнього середовища та його безпеки;
- контролю регуляторних інструментів міжнародних торговельних операцій, що можуть спричиняти реалізацію інтересів однієї сторони за рахунок втрат іншої;
- проблем виявлення взаємозалежності між екологічною політикою країн, прямими іноземними інвестиціями, корупцією, мілітаризмом і тероризмом;
- причин наслідування країнами політики: «селекції» екологічних проблем; спеціалізації створення «притулках для забруднювачів»; економічної вигідності посередництва у глобальному трафіку екологічно небезпечної контрабанди.

У контексті зазначених тенденцій у світовій практиці сформувалися відповідні режими міжнародного екологічного управління. Вони містять систему принципів, норм, правил, операційних процедур, інститутів, яку створюють держави (інші актори) або яку вони приймають для регулювання й координації своїх дій щодо екологізації сфери міжнародної торгівлі (рисунк).

Простір екологічної дипломатизації міжнародної торгівлі

Джерело: розроблено автором за [7–9; 12]

Паралельно з цим виокремлюють такі індикатори впливу на ефективність застосування міжнародних екологічних режимів: склад учасників основних режимних угод, принципові положення дії режиму, механізми досягнення відповідності чи контролю в застосуванні режиму, процес інституціоналізації режиму тощо.

Різноманітність міжнародних режимів і проблемність їх застосування у сфері міжнародної торгівлі корелюється з «перепонами» в реалізації екологічної дипломатії, зокрема це:

системні – спричиняються мірою узгодженості законів глобальної політичної, екологічної та правової системи;

процедурні – супроводжуються недостатньою консолідацією країн і частковою їх компетентністю в ідентифікації міжнародних екологічних проблем, часовою пролонгацією в ініціативах ратифікації міжнародних договорів та здійсненні імплементації [8];

ресурсні – виявляються внаслідок незацікавленості деяких країн в оновленні міжнародного договірної середовища внаслідок їх слабкої економічної дієздатності та ресурсної спроможності до екологізації;

просторові – пов'язуються зі складністю визначення масштабів екологічних загроз, наявністю реальних і потенційних причинно-наслідкових екологічних зв'язків у світовому господарстві; різним геополітичним концептом екологічної спрямованості в розвитку економік країн.

Зазначені перепони є взаємопов'язаними та мають свою варіативність залежно від рівня соціально-економічного й екологічного розвитку країн і ступеня їх активності в досягненні консенсусу. На думку експертів, амплітуда конфліктів між торговельними і екологічними режимами може бути зменшена або «пом'якшена» засобами дипломатії. Адже головна перепона в гармонізації цих режимів – побоювання економічно слабких країн, що нові правила будуть використані розвиненими країнами як обґрунтування для екологічного протекціонізму та створення інших нетарифних бар'єрів. Переговори з цього питання відбуваються в рамках Дохійського раунду, що орієнтований на подолання суперечностей між міжнародними екологічними угодами та правилами Світової організації торгівлі (СОТ) [7].

У цьому контексті зростає значимість багатосторонньої екологічної дипломатії в оновленні самої інституціональної конфігурації міжнародної торгівлі, а також у генеруванні нових імпульсів відносин між країнами з урахуванням можливостей кластерної взаємодії таких акторів*, як: Комітет торгівлі та навколишнього середовища СОТ, Всесвітній фонд охорони навколишнього середовища, Міжнародна спілка охорони природи і природних ресурсів, Організація економічного

* *Актор* (англ. actor) – 1) інституція, що впливає на розвиток світогосподарських процесів і ринкових контактів; 2) суспільна одиниця, яка характеризується достатнім рівнем організації та діяльності.

співробітництва і розвитку, Міжнародне агентство з атомної енергетики, Міжнародна продовольча і сільськогосподарська організація, Організація з безпеки і співробітництва в Європі та ін.

Парадоксом у функціонуванні міжнародних екологічних організацій є те, що їх діяльність може контролюватися з боку інших екологічних інституцій. Зокрема, «Грінпіс» звинувачує СОТ у тому, що вона застосовує принцип «селекції» у міжнародному екологічному праві, приміром, підтримує міжнародну торгівлю екологічно небезпечними товарами переважно до країн, які не запровадили екологічні обмеження. Критичні зауваження також стосуються ООН – до її системи входить близько 44 організацій, функціонально спрямованих на міжнародне екологічне управління, але в їх діяльності спостерігається «фрагментація» оперативних і термінових заходів, що спричиняє додаткові екологічні та економічні ризики.

З огляду на це, правомірною є теза У. Бека: «Світ модерну проникнутий різноманітними глобальними загрозами і певною мірою звик до них. Саме інсценізації загроз у суспільстві ризику породжують байдужість і нечутливість до цих загроз... Усвідомлена загроза людству породжує тиск для досягнення консенсусу, який ліквідує розрив між примусом до консенсусу й політичним знаходженням рішень. Світова громадська рефлексія глобальних небезпек закриває прогалину в консенсусі в результаті сприйняття ризику, який відкриває свободу для дій з транснаціоналізації ринків» [12]. Водночас полярним є судження Ф. Шарпфа, який вказав на те, що: «Примус до консенсусу не покращує можливість ухвалювати обов'язкові рішення. Радше ситуація є протилежною: чим сильніший примус до консенсусу, чим більше треба працювати разом, спільно заради досягнення рішень, тим більше виникає проблем з кооперацією. Транснаціоналізація успішна тоді, коли впроваджується принцип ухвалення рішень більшістю та зменшується примус до консенсусу» [13].

Беручи до уваги таку аргументацію, спільні рішення країн у сфері екологізації міжнародної торгівлі формуються, передусім, з урахування національних витрат на охорону довкілля. Свідченням цього є практичний досвід політики екологічної дипломатії у сфері боротьби за збереження клімату, де сторони прагнуть досягнути консенсусу відносно поділу обов'язків між країнами світу [14].

На цьому етапі реалізації «Кіотського протоколу»^{*} поставлене завдання паралельного погодження плану зі скорочення викидів

^{*} *Кіотський протокол* (1997 р.) як частина Рамкової конвенції про зміну клімату – це міжнародна угода про обмеження викидів атмосферного повітря, що виконується у форматі: 1) *механізмів чистого розвитку* (якщо вони виконуються в країнах, що розвиваються); 2) *проектів спільного впровадження* (якщо виконуються в інших країнах, що також взяли відповідні зобов'язання на зменшення викидів; 3) *міжнародної торгівлі квотами* (якщо країна перевиконала свої зобов'язання і досягла значного зменшення викидів, передбачено перепродаж квот іншій країні).

парникових газів для всіх ключових економік світу на принципах спільної, але диференційованої відповідальності. Система країн-учасників охоплює лише 13 % викидів парникових газів, а основні забруднювачі Китай і США (на які припадає майже 41 % викидів CO₂ у світі) є «екологічно поліфонічні». Екологічна політика багатьох країн буде в перспективі кардинально змінюватися, оскільки боротьба зі зміною клімату до 2050 р. передбачатиме витрати у розмірі майже 5,5 % світового ВВП. Незважаючи на поінформованість урядів і громадськості про серйозність проблем кліматичних змін, упродовж 1990–2010 рр. світовий обсяг викидів CO₂ все ж таки збільшився на 45 % [14].

Гене́за цього глобального проекту найкраще відображена в аналітичних документах міжнародних конференцій: «Кіото-1997», «Буенос-Айрес-1998», «Гаага-2000», «Бонн-2001», «Марракеш-2001», «Нью-Делі-2002», «Мілан-2003», «Буенос-Айрес-2004», «Монреаль-2005», «Найробі-2006», «Балі-2007», «Познань-2008», «Копенгаген-2009», «Канкун-2010», «Дурбан-2011», «Доха-2012», «Варшава-2013», «Ліма-2014», «Париж-2015», де представлені як досягнення, так і втрати країн-учасників на світовому ринку кліматичних інвестицій. Механізми торгівлі квотами на викиди парникових газів можуть бути не лише економічно вигідними, але й гальмівними. Констатовано, що екологічні заходи є більш ефективні у межах однієї країни, оскільки світовий ринок є менш контрольованим і більш відкритим до впливу транснаціональних компаній. До того ж існують торговельні ризики, що пов'язуються зі стимулюванням трансферу не лише нових технологій, але й застарілих у країни, де їх використання поки що є економічно доцільним [15].

У доповіді Інституту міжнародного розвитку на кліматичних переговорах у Лімі проаналізовано засоби дев'яти національних та двох інтернаціональних фондів, створених для боротьби зі зміною клімату, загальний бюджет яких становив 7600 млн дол. США. Половину цих коштів отримали лише десять країн (млн дол. США): Марокко – 606,96; Мексика – 591,11; Бразилія – 533,46; Південна Африка – 466,47; Індія – 463,69; Індонезія – 364,92; Туреччина – 301,36; Україна – 292,35; Філіппіни – 217,47; Таїланд – 181,33. Значна частка у фінансуванні боротьби зі змінами клімату належить таким країнам, як: Великобританія – асигнувала 2504,63 млн дол. США; США – 2365,17; Норвегія – 1634,77; Німеччина – 1443,0; Японія – 1433,87; Канада – 463,35; Франція – 397,28; Швеція – 324,96; Австралія – 279,15; Іспанія – 232,93 [16–17].

Доцільно відзначити, що у 2015 р. в Парижі відбулась Конференція ООН з питань клімату (COP 21) та Нарада сторін за Кіотським протоколом (CRP-11). У рамках ініціатив COP 21 створено Паризький кліматичний альянс з метою втримання середньої температури глобального потепління нижче +2 °С. Укладений Паризький договір має замінити після 2020 р. Кіотський протокол – донедавна єдина міжнародна угода, що зобов'язувала розвинені країни світу скорочувати викиди

парникових газів. Учасники конференції вирішили скасувати будь-які санкції за парникові викиди з 2020 р. Згідно з Паризьким договором кожна країна сама визначатиме для себе обсяги скорочення викидів і посилено виконуватиме зобов'язання. Досягти балансу між антропогенними викидами і джерелами поглинання парникових газів у другій половині цього століття – означає дійти до «чисто нульових викидів» між 2050 і 2100 рр. Кліматична панель ООН показує, що рівня чисто нульових викидів слід досягти до 2070 р. аби уникнути небезпечного потепління. Адже для цього у світі вже існують належні технічні, економічні та інформаційні можливості [18].

Наразі важливою є міжнародна консолідація на засадах прогресивної екологічної дипломатії. За умов формування нової архітекτονіки міжнародної торгівлі доцільним є регулювання інтенсивності експортно-імпортних потоків з урахуванням екологічної безпеки для суспільства та навколишнього середовища. Цей комплексний інструментарій має бути спрямований на: просування екологічних товарів на зарубіжні ринки, обмеження доступу небезпечних імпортних товарів; сприяння екологізації торгівлі між країнами на основі стратегічного, оперативного та екстреного реагування.

Висновки. Визначаючи природу компромісів міжнародної торгівлі в контексті екологічної дипломатії, необхідно зазначити, що існує вагома база науково-практичних напрацювань у цій сфері, яка відображена в міжнародних документах і домовленостях керівництва провідних країн світу. Виявлені тенденції у розвитку екологічної дипломатії свідчать про її безпосередній вплив на характер реалізації політики міжнародної торгівлі.

Однак відкритим залишається питання мотивування країн і залучення ринкових агентів до конструктивної співпраці в контексті досягнення компромісів у міжнародній торгівлі з використанням механізмів екологічної дипломатії. Економічної доцільності й пріоритетності набувають: захист і лобіювання національних екологічних інтересів на світових ринках, конструктивність торговельних переговорів з урахуванням екологічних екстерналій, ефективність зустрічної екологічної політики країн, ратифікація міжнародних угод та їх інкорпорація в систему національного екологічного законодавства тощо.

Подальші наукові дослідження з цієї проблематики можуть стосуватися виявлення можливих інваріантних моделей екологічної дипломатії та механізмів їх застосування різними країнами світу внаслідок зміни геополітичних акцентів у досягненні благополуччя, миру та безпеки для всього людства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Морен Е. Шлях. За майбутнє людства / Е. Морен ; пер. з фр. Є. Марічева. — Київ : Ніка-Центр, 2014. — С. 33–35.

2. Структурна переорієнтація зовнішньої торгівлі у системі факторів економічного зростання / за заг. ред. А. А. Мазаракі. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. — 652 с.
3. Філіпенко А. Теорія міжнародної економічної політики / А. С. Філіпенко. — К. : Академвидав, 2013. — 212 с.
4. Потапенко В. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої економіки»: монографія / В. Г. Потапенко; за наук. ред. Є. В. Хлобистова. — К. : НІСД, 2012. — 360 с.
5. Українець Л. А. Зовнішньоторговельна політика країн – членів ЄС в умовах екологізації економічного розвитку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.02 / Л. А. Українець; НАН України. Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин. — К., 2007. — 19 с.
6. Федунь О. Екологізація міжнародних відносин у контексті сталого розвитку / О. Федунь // Вісн. Львів. ун-ту. — 2012. — Вип. 30. — С. 78–86. — (Серія: міжнародні відносини).
7. Близнацкая Е. А. Международное экологическое управление: ключевые вопросы осуществления и перспективы / Е. А. Близнацкая // Вестн. МГИМО ун-та. — 2012. — № 2–23. — С. 147–154.
8. Копылов М. Н. Формирование глобальной экологической политики и международных режимов международного экологического управления: Per aspera ad astrum / М. Н. Копылов, С. М. Копылов, С. М. А. Мохаммад // Вестн. Волгоград. гос. ун-та. — 2015. — № 2 (27). — С. 138–150. — (Серія 5).
9. Рогожина Н. Глобальная экологическая безопасность: позиция развивающихся стран / Н. Рогожина // Мировая экономика и междунар. отношения. — 2013. — № 2. — С. 3–11.
10. Bottger K. Umweltrechtliche Studien. 29. Die Umweltpflichtigkeit von Auslandsdirektinvestitionen im Völkerrecht. Herausgegeben von Gilhuis P. / K. Bottger; et.al. — Baden Baden: Nomos Verl., 2002. — 315 s.
11. Winter G. Welthandelsrecht und Umweltschutz / G. Winter // Umweltrecht im Wandel. — В. : Schmidt, 2001. — S. 71–98.
12. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / У. Бек; пер. з нім. О. Юдіна. — К. : Ніка-Центр, 2011. — С. 319.
13. Scharpf F. The Viability of Advanced Welfare States in the International Economy. Vulnerabilities and Options, in Journal of European Public Policy 7/2, 2000. — S. 190–288.
14. Van Asselt H. The fragmentation of global climate governance: consequences and management of regime interactions / H. Van Asselt. — Northampton: Edward Elgar Publ., 2014. — 352 p.
15. Бохан А. В. Зовнішня торгівля в контексті реалізації механізмів Кіотського протоколу / А. В. Бохан // Структурна переорієнтація зовнішньої торгівлі у системі факторів економічного зростання; за заг. ред. А. А. Мазаракі. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. — С. 597–610.
16. Intergovernmental Panel on Climate Change (2011) [Електронний ресурс] / IPCC. — Режим доступу: <http://www.ipcc.ch>.
17. UNFCCC COP 21 Paris France–2015 Paris Climate Conference [Електронний ресурс] — Режим доступу: www.cop21paris.org.
18. Що підписали в Парижі: must know про нову Кліматичну угоду [Електронний ресурс] / Pravda. — Режим доступу: <http://life.pravda.com.ua/16/12/2015>.

Стаття надійшла до редакції 10.06.2016.

Bokhan A. Environmental diplomacy: compromises of international trade.

Background. The global development of society in the twenty-first century is interpreted by mankind in various geopolitical and environmental contexts. Because of this the diplomatic format of cooperation between two countries and mechanisms of regulatory policy in the sphere of international trade change. Simultaneously with the liberalization of foreign economic activity the new forms of environmental protectionism appear, which is evidence to the aspiration of the country to seek compromise through a combination of political, economic, environmental and security interests in the area of international trade.

Analysis of recent researches and publications. Actuality of the environmental vector of international trade is reflected in a number of scientific papers, in which the development and functioning of global trading systems, greening of international economic activities, international regimes of environmental management and safety, international trade law and environmental protection was studied. In the current research issues of range of problems of international trade insufficient attention is paid to improving the practice of mutually acceptable solutions as to improving of the environmental situation in the world. In this regard, the use of policy of environmental diplomacy in this area is appropriate due to the decrease of trading risks, contradictions and conflicts.

The **aim** of this article is to determine the nature of compromises in the field of international trade in the spectrum of environmental diplomacy

Materials and methods. According to the objectives of the study the methods of macroeconomic analysis are applied, which greatly deepen the understanding of new tasks in the development of international trade, reveal the specifics of environmental ideology and the modernization of society.

Results. The contemporary processes of internationalization of economies of countries are based on the use of financial, natural and environmental resources. However, the liberalization of international trade is accompanied by the manifestation of external effects, positive and negative, which is a consequence of different environmental impacts: product, technology, scale, structural, political, and institutional. Now the international consolidation on the principles of progressive environmental diplomacy is important. In the emerging of architectonics of international trade, it is reasonable to regulate the intensity of export and import flows taking into account the environmental security for society and the natural environment. This integrated instrumentation should be focused on: promotion of environmental goods to foreign markets, access restrictions of dangerous imported goods; promoting of the greening of trade between countries based on strategic, operational and emergency response.

Conclusion. Determining the nature of compromise in the area of international trade in the spectrum of environmental diplomacy, it should be noted that there is a significant base of scientific and practical developments in this field. However, the question of motivating countries and attracting the market agents to engage in constructive cooperation in the context of achievement of compromise in international trade using the mechanisms of environmental diplomacy remains open. The protection and lobbying of national environmental interests on the world markets, the constructive approach of trade negotiations, taking into account environmental externalities, the efficiency of counter country's environmental policy, ratification of international treaties and their incorporation into the system of national environmental laws etc. acquire the economic expediency and priority.

Keywords: international trade, environmental diplomacy, internationalization of the economy, the regimes of international environmental management globalization.

REFERENCES

1. Moren E. Shljah. Za majbutnje ljudstva / E. Moren ; per. z fr. Je. Maricheva. — Kyi'v : Nika-Centr, 2014. — S. 33–35.
2. Strukturna pereorijentacija zovnishn'oi' torgivli u systemi faktoriv ekonomichnogo zrostannja / za zag. red. A. A. Mazaraki. — K. : Kyi'v. nac. torg.-ekon. un-t, 2011. — 652 s.
3. Filipenko A. Teorija mizhnarodnoi' ekonomichnoi' polityky / A. S. Filipenko. — K. : Akademvydav, 2013. — 212 s.
4. Potapenko V. Strategichni priorityty bezpechnogo rozvytku Ukrai'ny na zasadah «zelenoi' ekonomiky» : monografija / V. G. Potapenko; za nauk. red. Je. V. Hlobystova. — K. : NISD, 2012. — 360 s.
5. Ukrai'ne' L. A. Zovnishn'otorgovel'na polityka krai'n – chleniv JeS v umovah ekologizacii' ekonomichnogo rozvytku : avtoref. dys. na zdobuttja nauk. stupenja kand. ekon. nauk : 08.00.02 / L. A. Ukrai'ne' ; NAN Ukrai'ny. In-t svit. ekonomiky i mizhnar. vidnosyn. — K., 2007. — 19 s.
6. Fedun' O. Ekologizacija mizhnarodnyh vidnosyn u konteksti stalogo rozvytku / O. Fedun' // Visn. L'viv. un-tu. — 2012. — Vyp. 30. — S. 78–86. — (Serija : mizhnarodni vidnosyny).
7. Blizneckaja E. A. Mezhdunarodnoe jekologicheskoe upravlenie: kljuचेvye voprosy osushhestvlenija i perspektivy / E. A. Blizneckaja // Vestn. MGIMO un-ta. — 2012. — № 2–23. — S. 147–154.
8. Kopylov M. N. Formirovanie global'noj jekologicheskoy politiki i mezhdunarodnyh rezhimov mezhdunarodnogo jekologicheskogo upravlenija: Per aspera ad astrum / M. N. Kopylov, S. M. Kopylov, S. M. A. Mohammad // Vestn. Volgograd. gos. un-ta. — 2015. — № 2 (27). — S. 138–150. — (Serija 5).
9. Rogozhina N. Global'naja jekologicheskaja bezopasnost': pozicija razvivajushhihsja stran / N. Rogozhina // Mirovaja jekonomika i mezhdunar. otnoshenija. — 2013. — № 2. — S. 3–11.
10. Bottger K. Umweltrechtliche Studien. 29. Die Umweltpflichtigkeit von Auslandsdirektinvestitionen im Völkerrechterausgegeben von Gilhuis P. / K. Bottger ; et.al. — Baden Baden : Nomos Verl., 2002. — 315 s.
11. Winter G. Welthandelsrecht und Umweltschutz / G. Winter // Umweltrecht im Wandel. — B. : Schmidt, 2001. — S. 71–98.
12. Bek U. Vlada i kontrvlada u dobu globalizacii'. Nova svitova politychna ekonomija / U. Bek ; per. z nim. O. Judina. — K. : Nika-Centr, 2011. — S. 319.
13. Scharpf F. The Viability of Advanced Welfare States in the International Economy. Vulnerabilities and Options, in Journal of European Public Policy 7/2, 2000. — S. 190–288.
14. Van Asselt H. The fragmentation of global climate governance : consequences and management of regime interactions / H. Van Asselt. — Northampton : Edward Elgar Publ., 2014. — 352 p.
15. Bohan A V. Zovnishnja torgivlja v konteksti realizacii' mehanizmiv Kiots'kogo protokolu / A. V. Bohan // Strukturna pereorijentacija zovnishn'oi' torgivli u systemi faktoriv ekonomichnogo zrostannja ; za zag. red. A. A. Mazaraki. — K. : Kyi'v. nac. torg.-ekon. un-t, 2011. — S. 597–610.
16. Intergovernmental Panel on Climate Change (2011) [Elektronnyj resurs] / IRSS. — Rezhym dostupu : <http://www.ipcc.ch>.
17. UNFCCC COP 21 Paris France–2015 Paris Climate Conference [Elektronnyj resurs] — Rezhym dostupu : www.cop21paris.org.
18. Shho pidpysaly v Paryzhi: must know pro novu Klimatychnu ugodu [Elektronnyj resurs] / Rravda. — Rezhym dostupu : <http://life.pravda.com.ua/16/12/2015>.